

mijmering

anner

Afgelopen week overleed Anner Bijlsma op vijftachtigjarige leeftijd. Hij was een gevierd cellist met grote betekenis voor de cellowereld en de wereld van de oude muziek. Bijlsma was degene die samen met blokfluitist/dirigent Frans Brüggen en klavecijnist Gustav Leonhardt - beiden ook niet meer onder ons - muziek van vóór 1850 speelde 'zoals ze toen geklonken moet hebben'.

Hij was een aardige, slimme, beetje warhoofdige man, die met nimmer aflatende energie aan twee generaties musici overdroeg wat hij zelf had (her)ontdekt. Het leuke aan gespecialiseerde musici - nou ja, op verjaardagfeestjes ook wel eens minder leuk - is dat ze uren kunnen praten over zaken waar weinig mensen iets van weten en die dan ook nog eens over het minimaalste van iets minimaals binnen het minimale gaan. En dat is een van de redenen dat ik van Bijlsma hield. Niet zozeer vanwege zijn mooie spel - ik stoorde me aan zijn onnauwkeurige intonatie - maar om de niet te stuiten bevlogenheid waarop hij dat microwereldje in ieder geval voor zichzelf tot macro maakte. Want wie o wie in deze wereld van bommen en granaten maakt zich druk over de vraag of je maat drieëndertig van de vierde cellosuite van Bach met een op- of afstreek begint! In muziek gaat het om details, is mijn ervaring en het is aan de uitvoerende musicus om ons die te laten horen. Om één goed uitgevallen detail - vaak zo kort dat er geen tijdseenheid aan is op te hangen - kan ik een en dezelfde cd honderd keer per dag opzetten. Ik denk aan de liefdevol gezongen L van Liebe in een lied van Schubert, aan de fagot die zich pijnigend een akkoord binnenwringt in een aria van Händel, aan een net iets uitgestelde noot in een pianostuk van Schumann. Die momenten zijn de kersen op de taart, de druppeltjes inspiratie die van mooi 'Wunderbar' maken, met een licht aangeblazen w, zoals in het lied van Liszt.

Dit alles kan alleen omdat er 'gekken' zijn als Bijlsma, die aanvoelen dat ware schoonheid onder de oppervlakte huist. Beschermd tegen de vermorzelende kaplaarzen van onze tijd, te vinden voor diegene die haar op waarde kan schatten.

Marjolijn Sengers, 4 augustus 2019